

§ 50

Näringslivsprogram och handlingsplan 2024-2027

KSN-2023-03219

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** anta Näringslivsprogram för Uppsala kommun i enlighet med ärendets bilaga 1.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut ovan

2. **att** anta Handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2024–2027 i enlighet med ärendets bilaga 2 med följande revideringar:
under avsnittet om Upphandling lägga till följande ”i högre grad undersöka möjligheterna till hur vi genom tidig dialog och relevanta kriterier kan främja gröna och innovativa lösningar som gynnar hållbara och teknologiskt avancerade erbjudanden från små och medelstora företag.”

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

3. **att** revidera förslag till Näringslivsprogram för Uppsala kommun enligt nedan: fjärde stycket under programmets inledning ändras till ”Skolan bidrar till att elever når sin potential och företagen får en god lokal rekryteringsbas. Ett starkt kultur- och idrottsutbud och tillgång till natur- och grönområden bidrar till en balans mellan arbete och en aktiv fritid. Kulturella -och kreativa näringar kopplas samman med övriga näringslivet genom utökat nätverkande och skapar en miljö som uppmuntrar till entreprenörskap och nya affärsidéer. En attraktiv stadskärna fylld av upplevelser. Denna bild av Uppsala ska bibehållas och stärkas för en hållbar attraktiv framtid för alla som bor, lever, verkar och besöker Uppsala. Uppsala ska förbättra sin internationella topposition i jämförelse med världsledandekunskapsstäder.”

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2024-03-06

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade den 30 januari 2017 (§20) beslut om att anta Uppsala kommuns näringslivsprogram. Näringslivsprogrammets handlingsplan 2021–2023 beslutades därtill av kommunstyrelsen den 16 december 2020 (§336). Tidsperioden för handlingsplanen löper ut varpå en ny handlingsplan har arbetats fram. I samband med detta har behovet av att även uppdatera näringslivsprogrammet identifierats.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 27 februari 2024 § 43
- Tjänsteskrivelse daterad 7 feb 2024
- Bilaga 1: Uppsala kommuns näringslivsprogram
- Bilaga 2: Handlingsplan för näringslivsprogrammet 2024–2027
- Bilaga 3: Uppsala Vatten och Avfall AB:s yttrande
- Bilaga 4, Arbetsmarknadsnämndens yttrande
- Bilaga 5, Räddningsnämndens yttrande
- Bilaga 6, Kulturnämndens yttrande
- Bilaga 7, Gatu- och samhällsmiljönämndens yttrande
- Bilaga 8, Plan- och byggnadsnämndens yttrande
- Bilaga 9, Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
- Bilaga 10, Utbildningsnämndens yttrande

Yrkanden

Jennie Claesson yrkar återremiss på hela ärendet.

Jonas Segersam (KD) yrkar i första hand
att återremittera handlingsplanen i syfte att förenkla och koncentrera till några få lätt uppföljningsbara mål som i första hand berör kommunstyrelsens verksamhet. Det kan också ges uppdrag till nämnderna men de bör då vara färre, och enklare uppföljningsbara.

Therez Almerfors (M), Ehsan Nasari (C) och Jonas Segersam (KD) yrkar
att i Näringslivsprogram för Uppsala kommun:
(1) stryka första raden under inledningen där det står följande: ”Uppsala – ett innovativt kunskapsamhälle som driver utveckling”,
(2) ändra målet från 2000 nya arbetstillfällen per år till 2500,
(3) inkludera ett sjunde målområde: Uppsala ska ha en välutvecklad politik för småföretag inom de gröna näringarna, hantverk, service och handel.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Linda Eskilsson (MP), Erik Pelling (S) och Tobias Smedberg (V) yrkar att fjärde stycket under programmets inledning ändras till:

Skolan bidrar till att elever når sin potential och företagen får en god lokal rekryteringsbas. Ett starkt kultur- och idrottsutbud och tillgång till natur- och grönområden bidrar till en balans mellan arbete och en aktiv fritid. Kulturella -och kreativa näringar kopplas samman med övriga näringslivet genom utökad nätverkande och skapar en miljö som uppmuntrar till entreprenörskap och nya affärsidéer. En attraktiv stadskärna fylld av upplevelser. Denna bild av Uppsala ska bibehållas och stärkas för en hållbar attraktiv framtid för alla som bor, lever, verkar och besöker Uppsala. Uppsala ska förbättra sin internationella topposition i jämförelse med världsledandekunskapsstäder.”

Therez Almerfors (M) och Ehsan Nasari (C) yrkar

att i handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2024-2027

(4) ta fram förslag på lämpliga åtgärder och indikatorer för ett sjunde målområde i näringslivsprogrammet som har följande lydelse ”Uppsala ska ha en välutvecklad politik för småföretag inom de gröna näringarna, hantverk, service och handel”,

(5) lägga till en indikator under målområde 2 (Kompetensförsörjning) som lyder enligt följande: ”Antalet utexaminerade från gymnasial yrkesutbildning och YH-utbildning ska öka”,

(6) lägga till en åtgärd under målområde 4 (Företagsservice) som lyder enligt följande: ”Inrätta ett serviceprogram inom ramen för kommunens varumärkesplattform med syfte att utveckla bemötande, attityder och leveransförmåga hos hela organisationen, både i kontakt med företag eller medborgare samt i den löpande verksamheten”,

(7) lägga till en åtgärd under målområde 4 (Företagsservice) som lyder enligt följande: ”Införa en servicegaranti som innebär att alla företag som kontaktar kommunen måste få återkoppling inom 48 timmar”,

(8) lägga till en åtgärd under målområde 4 (Företagsservice) som lyder enligt följande: ”genomföra en förenkling av alla tillståndsprocesser där kommunen har rådighet, förenkla tillämpligheten av regler och enbart behålla regler när de går att motivera utifrån att de är lagstadgade eller fyller en viktig funktion”.

(9) i handlingsplanen för näringslivsprogrammet ta fram en indikator under Målområde 6 (Upphandling) som mäter följande: ”andelen upphandlingar som har delats upp i mindre delar för att möjliggöra för små företag att lämna anbud”.

(10) under avsnittet om Företagsservice lägga till följande: ”Skapa ”en väg” in för företagare i kommunen där ärenden kan följas digitalt.”

(11) under avsnittet om Markberedskap och infrastruktur lägga till följande: ”Säkerställ att näringslivets behov av transporter och infrastruktur tillgodoses när Uppsala växer och när nya strategier för innerstad, trafik och mobilitet tas fram”

(12) ändra punkten 5.1 i handlingsplanen så denna lyder: Skapa förutsättningar för mer byggbar mark för olika typer av verksamheter, även verksamheter som inte kommer från fokusbranscherna, i olika lägen i kommunen genom tidig dialog med näringslivet och flexibla detaljplaner.

Kommunstyrelsen
ProtokollsutdragDatum:
2024-03-06

(13) under avsnittet om Markberedskap och infrastruktur lägga till följande ”Börja arbeta med byggherreplaner.”

(14) under avsnittet om Upphandling lägga till följande ”i högre grad undersöka möjligheterna till hur vi genom tidig dialog och relevanta kriterier kan främja gröna och innovativa lösningar som gynnar hållbara och teknologiskt avancerade erbjudanden från små och medelstora företag.”

Erik Pelling (S), Tobias Smedberg (V) och Linda Eskilsson (MP) yrkar bifall till Therez Almerfors (M) med fleras yrkande (14)

Kent Kumpula (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först Jennie Claessons (L) yrkande om att återremittera Näringslivsprogram för Uppsala kommun mot att avgöra ärendet idag och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden ställer därefter Jennie Claessons (L) och Jonas Segersam (KD)s yrkanden om att återremittera handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2024–2027 mot att avgöra ärendet idag och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden ställer därefter Linda Eskilsson (MP) med fleras yrkande mot avslag och finner att kommunstyrelsen bifaller yrkandet.

Ordföranden ställer därefter Therez Almerfors med fleras yrkanden (1)-(3) mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår yrkandena.

Ordföranden ställer därefter Therez Almerfors med fleras yrkanden (4)-(13) mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår yrkandena.

Ordföranden ställer därefter Therez Almerfors (M) med fleras yrkande (14) mot avslag och finner att kommunstyrelsen bifaller yrkandet.

Ordföranden finner därefter att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag avseende Näringslivsprogram för Uppsala kommun, reviderat i enlighet med Linda Eskilssons (MP) med fleras yrkande.

Ordföranden finner slutligen att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag avseende Handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2024–2027, reviderat i enlighet med Therez Almerfors (M) med fleras yrkande (14).

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Reservationer

Närvarande ledamöter (M), (C) och (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Therez Almerfors (M) med fleras yrkanden (1)-(13) med följande motivering:

Från 2018 till 2024 har Näringslivsprogrammet för Uppsala kommun utvecklats för att bättre adressera de nya ekonomiska och samhällseliga utmaningarna. Det finns en tydligare inriktning mot hållbar tillväxt, innovation, och digitalisering i det senare programmet, samt en starkare betoning på specifika strategier för att uppnå dessa mål. Dessutom framhäver 2024 års program betydelsen av samverkan och partnerskap, inte bara inom kommunen utan också med näringslivet och andra externa aktörer, för att stärka Uppsalas position som en attraktiv, innovativ och hållbar part. Handlingsplanen innehåller mycket bra och har tydligt förbättrats sedan 2018 års version och har nu större fokus på företagen. Trots detta anser att den skulle vunnit på att vara betydligt mer koncentrerad och i stället för den bredd som ges i uppdrag till olika nämnder i stället borde koncentrera på enkla, lätt uppföljbara mål som i första hand utgår från kommunstyrelsens arbete.

Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna är kritiskt den brist på konkretion som präglar framför allt handlingsplanen. Diffusa och icke mätbara målsättningar om att "ha höga ambitioner" kommer inte förpliktiga till någon positiv förändring, än mindre gå att följa upp. Vi saknar också flera viktiga områden i både Näringslivsprogrammet och Handlingsplanen. Framför allt lyser landsbygden helt med sin frånvaro. Uppsala är landets folkrikaste landsbygdskommun men trots det finns inga planer för att underlätta för kommunens alla företagare på just landsbygden.

Det är också en stor brist att i arbetet att ta fram planen har välfärdssektorn i stort sett bortsetts från, som en viktig del av Uppsalas näringsliv. I de nämnder som har störst andel av kommunens upphandlade verksamhet (vård och omsorg) har programmet och handlingsplanen över huvud taget inte behandlats vid nämndens sammanträden.

Det är positivt att styret valde att bifalla vårt yrkande om att tidig dialog och relevanta kriterier kan främja gröna och innovativa lösningar som gynnar hållbara och teknologiskt avancerade erbjudanden från små och medelstora företag.

Särskilda yttranden

Kent Kumpula (S) lämnar följande särskilda yttrande:

I näringslivsprogrammet nämns att upphandlingsverksamheten ska bidra till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Detta är i och för sig inte fel, däremot kan det eventuellt tillämpas genom onödigt fördyrande särkrav i upphandlingsförfarandet, som till exempel krav på leverantörer med elektriska fordon, något som skulle kunna snedvrída den fria konkurrensen, missgynna mindre och kapitalsvaga företag och även fördyra upphandlingar.

Vi behöver även högprioritera och kvalitetssäkra upphandlingsverksamheten för att säkerställa att våra företag kan konkurrera på lika villkor och med högsta resultat för vår kommun. Kommunala särkrav och onödig administrationsbörda för företagen måste motverkas. Näringslivspolitikén hänger även ihop med övrig politik, allt ifrån trygghetsfrågan, skattefrågor och bostad och infrastrukturfrågor. Uppsala kommun måste vara attraktiv att leva i och verka i.

Jonas Segersam (KD) lämnar följande särskilda yttrande:

Programmet och framför allt handlingsplanen är alltför breda med sitt anslag att nå framgång i näringslivsarbetet. Målet skulle kort kunna sägas vara, fler företag ska kunna flytta till Uppsala, starta i Uppsala, och växa i Uppsala (eller som det uttrycks: "tillväxt i befintliga företag, nya företag startas och fler företag etablerar sig"). Mot de målen ska hela kommunens organisation sedan arbeta. För att nå framgång måste man från den politiska ledningen prioritera näringslivsarbetet och se till att kommunen ger en god service och har ett starkt partnerskap med företagen.

Handlingsplanen innehåller mycket bra men vi anser att den skulle vunnit på att vara betydligt mer koncentrerad och i stället för den bredd som ges i uppdrag till olika nämnder i stället borde koncentrera på enkla, lätt uppföljbara mål som i första hand utgår från kommunstyrelsens arbete.

Det är också en stor brist att i arbetet att ta fram planén har välfärdssektorn i stort sett bortsetts från, som en viktig del av Uppsalas näringsliv. I de nämnder som har störst andel av kommunens upphandlade verksamhet (vård och omsorg) har programmet och handlingsplanen över huvud taget inte behandlats vid nämndens sammanträden.

Jennie Claesson (L) lämnar följande särskilda yttrande:

Företag skapar arbetstillfällen, ekonomisk tillväxt och skatteintäkter som i förlängningen finansierar skola, vård och omsorg. Därför är ett livskraftigt näringsliv i Uppsala av stor vikt. Därför måste dialogen mellan näringsliv, civilsamhälle, universitet och kommun öka. Gårdagens sammanträde med näringslivsrådet visade sig mycket givande och gav upphov till en rad inspel om förbättringsidéer gällande näringslivsprogram och handlingsplan för 2024–2027. Liberalerna ser därför att dessa omhändertas och yrkar därför återremiss i ärendet.

§ 43

Näringslivsprogram och handlingsplan 2024-2027

KSN-2023-03219

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** anta Näringslivsprogram för Uppsala kommun i enlighet med ärendets bilaga 1,

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta för egen del under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut ovan

2. **att** anta handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2024–2027 i enlighet med ärendets bilaga 2.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade den 30 januari 2017 (§20) beslut om att anta Uppsala kommuns näringslivsprogram. Näringslivsprogrammets handlingsplan 2021–2023 beslutades därtill av kommunstyrelsen den 16 december 2020 (§336).

Tidsperioden för handlingsplanen löper ut varpå en ny handlingsplan har arbetats fram. I samband med detta har behovet av att även uppdatera näringslivsprogrammet identifierats.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 7 feb 2024
- Bilaga 1: Uppsala kommuns näringslivsprogram
- Bilaga 2: Handlingsplan för näringslivsprogrammet 2024–2027
- Bilaga 3: Uppsala Vatten och Avfall AB:s yttrande
- Bilaga 4, Arbetsmarknadsnämndens yttrande
- Bilaga 5, Räddningsnämndens yttrande
- Bilaga 6, Kulturnämndens yttrande
- Bilaga 7, Gatu- och samhällsmiljönämndens yttrande
- Bilaga 8, Plan- och byggnadsnämndens yttrande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2024-02-27

- Bilaga 9, Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
- Bilaga 10, Utbildningsnämndens yttrande

Yrkanden

Stefan Hanna (UP) yrkar bifall.

Beslutsgång

Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Särskilda yttranden

Stefan Hanna (UP) lämnar följande särskilda yttrande:

Det är ett imponerande arbete som utförts av Näringslivsrådets medlemmar, många medarbetare inom Uppsala kommun och ett stort antal verksamheter utanför Uppsala kommun som bidragit till framtagandet av ett nytt handlingsprogram och en ny handlingsplan. En av flera styrkor med det nya programmet och handlingsplanen är att den mycket starkare än tidigare förankras i nämnder och bolag. Nu finns alla möjligheter att kraftigt förstärka Uppsala kommun som en av världens mest intressanta och framgångsrika platser för företagande. Det är inte nog med att vi mäter oss mot de mest relevanta kommunerna i Sverige, vi mäter oss också mot några av världens mest framgångsrika samhällen med liknande kompetens och företagskluster.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-02-21

Diarienummer:
KSN-2023-03219

Handläggare:
Charlotte Skott

Näringslivsprogram och handlingsplan 2024 - 2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** anta Näringslivsprogram för Uppsala kommun i enlighet med ärendets bilaga 1,

Kommunstyrelsen beslutar för egen del under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut ovan

2. **att** anta handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2024–2027 i enlighet med ärendets bilaga 2.

Ärendet

Kommunfullmäktige fattade den 30 januari 2017 (§20) beslut om att anta Uppsala kommuns näringslivsprogram. Näringslivsprogrammets handlingsplan 2021–2023 beslutades därtill av kommunstyrelsen den 16 december 2020 (§336). Tidsperioden för handlingsplanen löper ut varpå en ny handlingsplan har arbetats fram. I samband med detta har behovet av att även uppdatera näringslivsprogrammet identifierats.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i dialog med berörda förvaltningar och bolag. Kommunstyrelsens näringslivsråd, bestående av såväl förtroendevalda som näringslivsrepresentanter, har löpande deltagit i arbetet med att revidera näringslivsprogrammet och handlingsplanen. Därtill har synpunkter inhämtats via omvärldsbevakning samt dialog med företagare och företagsorganisationer genom möten, event och företagsbesök.

Berörda nämnder och bolagsstyrelser har getts möjlighet att yttra sig över förslag till näringslivsprogram och tillhörande handlingsplan. Respektive nämnd och styrelse som valt att yttra sig, återfinns i bilaga. En sammanfattning över inkomna synpunkter ges i föredragningen.

Föredragning

Näringslivsprogrammet beskriver Uppsala kommuns långsiktiga näringslivsarbete och är ett kommunövergripande styrdokument. För att bibehålla och förstärka Uppsalas position lyfter näringslivsprogrammet sex prioriterade målområden. På några områden har kommunen egen rådighet över utvecklingen och på andra kan utvecklingen säkras i god samverkan med externa aktörer.

Det är hela kommunkoncernen, med alla förtroendevalda och medarbetare, som har ansvaret att verka för en positiv servicekultur och gott genomförande av prioriterade insatser i samverkan med externa parter.

Programmet beskriver att Uppsala kommun har en hög målsättning i sitt näringslivstödjande arbete och att kommunen ska uppfattas som en självklar och attraktiv affärspartner. Näringslivsprogrammet kraftsamlar hela kommunkoncernen i genomförandet av näringslivsarbetet för att stödja näringslivets utveckling och nå framgång.

Handlingsplanen ger en samlad bild av vilka prioriteringar som görs under perioden. Handlingsplanen förtydligar nämnders och bolagsstyrelsers ansvar och roller för genomförande av programmet och handlingsplanens måluppfyllelse i relation till reglemente och ägardirektiv.

Handlingsplanen integreras i kommunkoncernen och varje nämnd, styrelse, förvaltning och bolag inom kommunkoncernen ansvarar för att ta fram mål och aktiviteter som understödjande åtgärder som berör den egna verksamheten.

Skillnaden mellan den tidigare gällande handlingsplanen och handlingsplanen 2024 - 2027 är tydliggörande kring uppföljning, där varje nämnd och bolag inom koncernen förväntas arbeta fram understödjande åtgärder under de utpekade målområdena och följa upp samt redovisa i varje nämnd och styrelse i ordinarie uppföljning.

Fokus på de nämnder och bolagsstyrelsers yttranden som inkommit kring förslagen för näringslivsprogram och tillhörande handlingsplan har primärt lagt fokus på vikten av kompetensförsörjning och få fler i arbete, yrkesutbildningar, attraktionskraft och varumärke samt vikten av att fortsätta arbeta med företagsservice i form av myndighetsservice och upphandling.

Yttrandena har även tagit fasta på vikten av samverkan internt, att ha tydliga indikatorer samt färre målområden.

Ekonomiska konsekvenser

Näringslivsprogrammet och tillhörande handlingsplan prioriterar åtgärder som bedöms rymmas inom nämndernas och bolagens befintliga ekonomiska ram. Om någon åtgärd vid genomförande inte bedöms rymmas inom den ekonomiska ramen hanteras detta i kommande Mål- och budgetprocess.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 21 feb 2024
- Bilaga 1: Uppsala kommuns näringslivsprogram
- Bilaga 2: Handlingsplan för näringslivsprogrammet 2024–2027
- Bilaga 3: Uppsala Vatten och Avfall AB:s yttrande
- Bilaga 4: Arbetsmarknadsnämndens yttrande
- Bilaga 5: Räddningsnämndens yttrande
- Bilaga 6: Kulturnämndens yttrande
- Bilaga 7: Gatu- och samhällsmiljönämndens yttrande
- Bilaga 8: Plan- och byggnadsnämndens yttrande
- Bilaga 9: Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande
- Bilaga 10: Utbildningsnämndens yttrande

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig:
Näringslivsdirektör

Datum:
2024-02-21

Diarienummer:
KSN-2023- 03219

Näringslivsprogram

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Inledning

Uppsala – ett innovativt och attraktivt kunskapssamhälle som driver utveckling.

Det är entreprenörerna och företagen i Uppsala som är grunden för ett hållbart välfärdssamhälle. När det går bra för våra företag går det också bra för kommunen. Samhällsutvecklingen sker i allt snabbare takt och både näringslivet och medborgare förväntar sig en hög servicenivå och effektiva tjänster inom alla de verksamhets- och ansvarsområden där kommunen har rådighet och skyldighet att verka. För en stark näringslivsutveckling framåt behöver vi som kommun säkerställa att Uppsala fortsatt är en plats där det är attraktivt att bo, leva, arbeta, besöka, utbilda sig och driva företag. För att möta samhällsförändringar krävs nya sätt att leda och arbeta med klimatutmaningarna. Innovation är centralt i klimatarbetet. Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten med hela näringslivet. I det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet är näringslivet en part.

Generella förutsättningar såsom bostäder, skolor, äldreomsorg och infrastruktur är avgörande för en god samhällsutveckling, Uppsala fortsätter att attrahera många – mitt i ett av Europas mest expansiva tillväxtområden. Näringslivet utvecklas bra med nya företag, världsledande forskning, innovationer och en vardag full av möjligheter med många småföretagare. Människor flyttar hit, nya stadsdelar växer fram, kransorter stärks och nya företag startas.

Skolan bidrar till att elever når sin potential och företagen får en god lokal rekryteringsbas. Ett starkt kultur- och idrottsutbud och tillgång till natur- och grönområden bidrar till en balans mellan arbete och en aktiv fritid. En attraktiv stadskärna fylld av upplevelser. Denna bild av Uppsala ska bibehållas och stärkas för en hållbar attraktiv framtid för alla som bor, lever, verkar och besöker Uppsala. Uppsala ska förbättra sin internationella topposition i jämförelse med världsledande kunskapsstäder.

Uppsala är en stark tillväxtmotor i Uppsala-Stockholmsregionen. Uppsalas två framstående universitet, universitetssjukhus, ett prisat innovationsstödssystem, flera offentliga expertmyndigheter och vår geografiska placering med närhet till Sveriges största flygplats, och ett mycket brett växande näringsliv är vår grundplatta för framtiden.

Uppsala kommun har en hög målsättning i sitt näringslivstödjande arbete. Vi ska uppfattas som en självklar och attraktiv affärspartner. Näringslivsprogrammet kraftsamlar hela kommunkoncernen i genomförandet av näringslivsarbetet. Programmet ska komplettera och kompletteras av övriga styrdokument inom kommunen och andra relaterade styrdokument.

Syfte

Syftet är att behålla och attrahera den kompetens och drivkraft som skapar Uppsalas konkurrenskraft. Den ekonomiska hållbarheten ska vara stark samtidigt som den sociala och ekologiska hållbarheten stärks. Huvudmålet är att underlätta för befintliga

företag att nå sin fulla potential och att skapa förutsättningar för nya etableringar. För att svara mot den förväntade befolkningsökningen och tillvarata Uppsalas potential är målet att skapa förutsättningar för minst 2000 nya arbetstillfällen per år, varav minst 70 procent i det privata näringslivet. Nära hälften av jobbtillväxten inom privat sektor förväntas ske inom exportindustri och affärstjänster.

Omfattning

Näringslivsprogrammet och dess tillhörande handlingsplan riktas till samtliga nämnder och styrelser i Uppsala kommunkoncern. Näringslivsprogrammet utgör grunden för att förstärka kommunens insatser inom näringslivsfrågor och genomförandet av åtgärder tillsammans med näringslivet och andra berörda organisationer. Programmet och med tillhörande handlingsplan beskriver målområden för de kommande åren. Programmet och tillhörande handlingsplan ska komplettera och kompletteras av övriga program och handlingsplaner.

Ansvar, genomförande och spridning

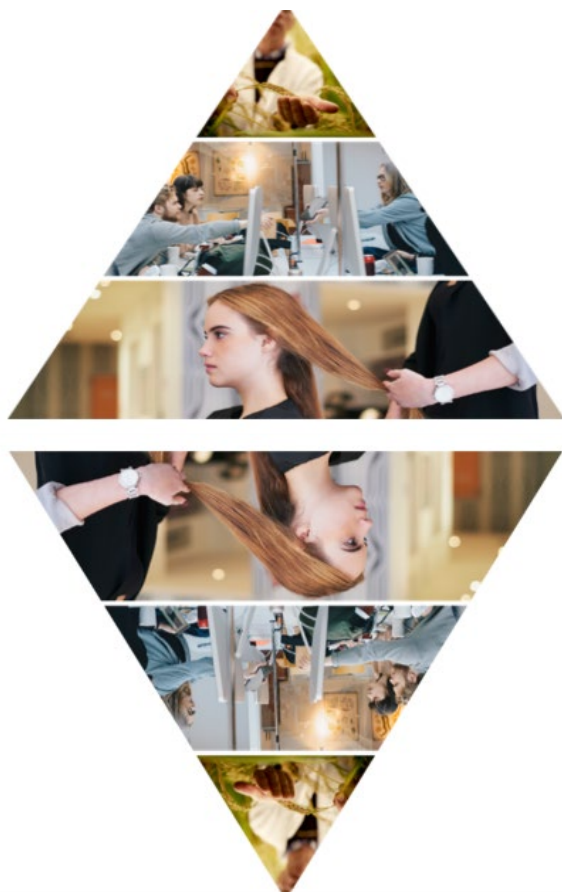
Kommunstyrelsen ansvarar för den interna samordningen och den övergripande samordningen med externa parter i programmets genomförande. Kommunstyrelsen svarar också för programmet och handlingsplanens spridning inom Uppsala kommunkoncern och med berörda externa parter i näringslivsarbetet.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ett ansvar att utarbeta åtgärder som bidrar till målområdenas uppfyllelse inom ramen för sin verksamhets- och affärsplanering. Nämnder eller bolagsstyrelser som fått ett utpekat ansvar för en prioriterad åtgärd i programmets tillhörande handlingsplan ska omhänderta åtgärden i sin verksamhets- eller affärsplan. Näringslivsprogrammet ska genomföras och följas upp i Uppsala kommuns ordinarie planerings- och uppföljningsprocess.

Nuläge

För att säkra att Uppsala kommun är en av Sveriges ledande näringslivskommuner har programmet tre utgångspunkter:

- tillväxt i befintliga företag
- nya företag startas
- fler företag etablerar sig

Figur 1: Näringslivspyramiden. Näringslivspyramiderna finns beskrivna i Näringslivsanalysen, som beskriver nuläget i dag i Uppsalas näringsliv och påvisar styrkan samt relationerna för hållbar tillväxt mellan de olika delarna i näringslivet. Näringslivsanalysen uppdateras löpande.

Förenklat kan vi dela in Uppsalas näringsliv i tre delar: exportindustri, affärstjänster och vardagliga verksamheter. Delarna är starkt beroende av varandra och påverkar på olika sätt tillväxten i antal arbetstillfällen.

Företagsklimat

Företagsklimatet i kommunen är hela den omgivning som på olika sätt påverkar företagets utveckling. Det påverkas av en mängd aktörer på lokal, nationell och internationell nivå liksom företagets egen påverkan på sin omgivning. Uppsala kommun har en viktig roll som motor i arbetet med att skapa förutsättningar för ett bättre företagsklimat i samverkan med näringslivet, organisationer och offentliga aktörer.

Det är viktigt att arbeta med att öka kunskap och insikt i entreprenörskap för att främja en god attityd till företagande. I alla utbildningsmiljöer är det viktigt att synliggöra möjligheten att starta företag, och även att öka kontaktytorna med det lokala näringslivet. Att lyfta fram företagare, både kvinnor, män och unga, som förebilder är viktigt. Det är även angeläget att bidra till aktiviteter och mötesplatser där företagare får synas och möjligheter att skapa nätverk med universiteten, offentliga aktörer och andra organisationer. Det bidrar till en ökad förståelse och skapar en kreativ miljö.

Omvärldsanalys 2024

Hastigheten i omvärldsförändringar och Uppsalas egen dynamiska utveckling leder till förändrade behov när det gäller bostäder, verksamhetslokaler, offentliga rum och kommunikationer. Uppsala analyserar både globala och lokala förutsättningar för att tillsammans med näringslivet skapa bästa förutsättningar för hållbar tillväxt. Ett högre ränteläge, lågkonjunktur och pågående krig i vår nära omvärld är ingångsvärden.

Uppsala kommun och näringslivet påverkas av omvärlden och händelser som ligger utanför vår kontroll. Omvärldsanalysen 2024 lyfter fram sju övergripande trender som sannolikt kommer att påverka Uppsala både på kort och lång sikt.

Figur 2: Omvärldsanalys 2024. Källa: Uppsala kommuns omvärldsanalys, uppdateras årligen.

Programmet innefattar alla företag och branscher i Uppsala kommun. Men den har i vissa delar särskild inriktning på kommunens fokusbranscher för att säkra den unika tillväxtstruktur som Uppsalas näringsliv bygger på. De kunskapsintensiva arbetsplatserna i kommunen finns inom flera olika branscher. Life science, grön utveckling och digital utveckling dominerar. Tillväxten inom de kunskapsintensiva företagen bidrar till att utveckla och bredda övriga branscher inom näringslivet inklusive besöksnäringen. Samordnande och klustertänk inom de kunskapsintensiva branscherna ger ringar på vattnet även för övriga branscher och företag.

Målområden

För att förstärka Uppsalas starka position internationellt och nationellt pekar näringslivsprogrammet på sex prioriterade målområden. Dessa pekar både på områden där kommunen har egen rådighet över utvecklingen och områden som endast kan säkras i god samverkan med externa aktörer.

Målområde 1. Attraktionskraft

Uppsala är en av Sveriges fyra storstäder – mitt i ett av Europas mest expansiva tillväxtområde, Uppsala-Stockholmsregionen. Näringslivet blomstrar med nya företag, världsledande forskning och innovationer. Uppsala ska vara en attraktiv kommun att leva och verka i och en attraktiv plats att besöka, därigenom skapas ett starkt platsvarumärke. Flera branscher befinner sig i en kontext av global konkurrens om kompetens, kapital och investeringar. Genom att paketera Uppsalas styrkor är vi tydliga med platsens gemensamma erbjudande. Kommunen och flertalet samverkansaktörer har kraftsamlat kring utvecklingen av Uppsalas platsvarumärke vilket ska fortsätta stärkas och marknadsföras så att alla kan dra nytta av det oavsett bransch. Ett starkt platsvarumärke bidrar till positiv samhällsutveckling och internationell konkurrenskraft.

Ett platsvarumärke utgörs av de samlade associationer, värden och upplevelser som finns kring en plats, och byggs inifrån och ut av oss alla som bor lever och verkar i Uppsala kommun. Att utveckla och stärka ett platsvarumärke kräver samverkan, målmedvetenhet och är ett långsiktigt arbete.

Målområde 2. Kompetensförsörjning

Tillgång till kompetent arbetskraft är en av de viktigaste förutsättningarna för ett innovativt och växande näringsliv. Därför är det viktigt att grundskola, gymnasiet, universitet och övrig utbildningsverksamhet kan möta föränderliga behov av kompetens och att företagen möjliggör den praktik som behövs. Studenter och forskare vid universiteten utgör en viktig rekryterings- och kunskapsbas för näringslivet som skapar möjligheter för fler att stanna efter avslutade studier. Det finns stora behov av arbetskraft i Uppsalas näringsliv med särskilt yrkeskunnande som inte kräver universitetsutbildning. Ny teknik nyttjas för att frigöra arbetskraft till personalintensiva verksamheter inom privat och offentlig sektor. Samverkan mellan företag, grund- och gymnasieskolor och vuxen- och arbetsmarknadsutbildning, universiteten, arbetsmarknadsregionen och grannkommuner i länet, är avgörande för att säkerställa en väl fungerande och långsiktig kompetensförsörjning. Kommunens bostadsförsörjning ska utvecklas för att säkerställa tillgång till olika upplåtelseformer som svarar mot efterfrågan inom olika yrkesgrupper som är viktiga för kompetensförsörjningen.

Målområde 3. Innovations- och tillväxtkraft

Uppsala har en lång tradition av att vara en plats för kunskap och företagande, och är världsledande och fortsätter att växla upp innovations- och tillväxtkraften genom väl utvecklade mötesplatser för samverkan. Uppsala kommun ska fortsätta stödja och utveckla vårt världsledande innovationsstödjande system för att säkerställa kapital, kunskapsnätverk och infrastruktur. Vi stärker effekthemtagningen för tillväxt genom att nyttja innovations- och tillväxtkraften genom det innovationsstödjande systemet och företagsfrämjande aktörer. Våra företagsmiljöer, mötesplatser för samverkan och branschkluster bidrar till tillväxt och lyskraft. Arbetet med innovation och omställning i offentlig verksamhet bidrar till utveckling i näringslivet och av kommunens verksamhet. Det kommer invånarna till nytta genom effektiv service och tjänster.

Målområde 4. Företagsservice

Förtroendevalda och tjänstepersoner inom koncernen har genom sitt bemötande och arbetssätt en viktig roll i hur Uppsala kommun uppfattas av näringslivet. Beslutsgång, myndighetsutövning, den service vi erbjuder, infrastruktur och tjänster ska kännetecknas av ett positivt förhållningssätt, hög servicegrad, kvalitet och effektivitet. En förutsättning för ett växande näringsliv i Uppsala är att det är enkelt att driva företag. En god dialog, tydlig information och hög tillgänglighet ska finnas om enskilda ärenden och kring regelverk i stort. Kommunens myndighetsservice förstärker sin tillgänglighet och service genom att tillhandahålla e-tjänster. Det möjliggör enkel och effektiv åtkomst till viktiga funktioner och information för företagen, oberoende av tid och plats. Genom löpande uppföljning utvecklar kommunen servicen med företagens olika behov i fokus.

Målområde 5. Markberedskap och infrastruktur

Uppsala fortsätter att växa och investeringstakten är hög. Tillsammans med näringslivet vill kommunen skapa goda förutsättningar både för expansion hos befintliga företag och etablering av nya företag. Investeringar kommer att göras för att omvandla befintliga fysiska verksamhetsområden och proaktivt förbättra utbudet av mark och lokaler i nära samverkan med fastighetsägare.

När vi utvecklar verksamhetsmark gör vi det med Uppsalas internationellt starka position inom kunskapsintensiva exportnäringar och avancerad produktion med läge, inriktning och hållbarhet i fokus. För alla företag oavsett storlek och bransch ska kommunen erbjuda en enkel och tydlig etableringsprocess. För att lyckas krävs tidig och kontinuerlig dialog med ledningsägare inom el, vatten och annan teknisk försörjning utifrån näringslivets föränderliga behov.

Målområde 6. Upphandling

Uppsala ska nyttja omställningskraften i den offentliga affären med upphandling som ett strategiskt verktyg för innovation. Genom arbetet med upphandling i nära dialog med leverantörer och verksamheter uppfylls kommunens mål, och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Vi ska genomföra upphandlingar på ett affärsmässigt sätt och utifrån ett helhetsperspektiv med hänsyn till utvecklingsbehov, kvalitet och kostnad. Uppsala kommun ska uppfattas som en bra och attraktiv affärspartner av leverantörsmarknaden. Upphandlingarna ska bidra till långsiktiga och strukturella förändringar i social, ekologisk och ekonomisk hållbar riktning.

Uppföljning

Näringslivsprogrammet ska följas upp i Uppsala kommuns ordinarie planerings- och uppföljningsprocess. Nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag inom kommunkoncernen redovisar åtgärder och aktiviteter i ordinarie uppföljningsprocesser. Uppsalas position och förflyttning mäts genom en samling av indikatorer samt nationella och internationella jämförelser. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av programmet. Utöver kommunens interna uppföljning av näringslivsprogrammet ska det föras en fortsatt dialog med representanter för näringslivet om förflyttningen inom programmets prioriterade målområden via Näringslivsrådet i enlighet med gällande föreskrifter. Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering sker genom gemensam beredning.

Relaterade dokument

Handlingsplanen ska inte fokusera på mål, indikatorer, strategier och insatser som redan omfattas av andra relaterande befintliga program och handlingsplaner.

- Översiktsplan
- Miljö och klimatprogram
- Innerstadsstrategin
- Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete 2022
- Program för bostadsförsörjningen
- Kulturpolitiskt program
- Energiprogram 2050
- Landsbygdsprogram
- Vattenprogram för Uppsala kommun
- Idrottspolitiska programmet
- Elitidrottsprogrammet
- Regional utvecklingsstrategi i Region Uppsala (RUS)
- Besöksnäringstrategi för Uppsala län 2021–2024
- STUNS verksamhetsplan
- SBA, Stockholm Business Alliance verksamhetsplan

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:
Näringslivsdirektör

Datum:
2024-02-21

Diarienummer:
KSN-2023-03219

Handlingsplan för Näringslivsprogram 2024 – 2027

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Inledning

Uppsala fortsätter att attrahera många människor mitt i ett av Europas mest expansiva tillväxtområden. Näringslivet utvecklas med tillväxt i befintliga företag och nya företag startas. Världsledande forskning, innovationer och en vardag full av möjligheter med många småföretagare.

Människor flyttar hit, nya stadsdelar växer fram, kransorter stärks och nya företag startas. Skolan bidrar till att elever når sin potential och företagen får en god lokal rekryteringsbas. Ett starkt kultur- och idrottsutbud och tillgång till natur- och grönområden bidrar till en balans mellan arbete och en aktiv fritid. Denna bild av Uppsala ska bibehållas och stärkas för en hållbar attraktiv framtid för alla som bor, lever, verkar och besöker Uppsala.

Företagsklimatet i kommunen är hela den omgivning som på olika sätt påverkar företagets utveckling. Det påverkas av en mängd aktörer på lokal, nationell och internationell nivå liksom företagets egen påverkan på sin omgivning. Uppsala kommun har en viktig roll som motor i arbetet med att skapa förutsättningar för ett bättre företagsklimat i samverkan med näringslivet, organisationer och offentliga aktörer. För att svara mot den förväntade befolkningsökningen och tillvarata Uppsalas potential är målet att skapa förutsättningar för minst 2 000 nya arbetstillfällen per år, varav minst 70 procent i det privata näringslivet. Nära hälften av jobbtillväxten inom privat sektor förväntas ske inom exportindustri och affärstjänster. Effekten av handlingsplanen är att det privata näringslivets andel av den totala sysselsättningstillväxten i Uppsala ökar.

Det är hela kommunkoncernen, med alla förtroendevalda och medarbetare, som har ansvaret att verka för en positiv servicekultur, gott genomförande av prioriterade insatser i samverkan med externa parter.

Näringslivsprogrammet styr kommunens långsiktiga näringslivsarbete. Näringslivet växer, och därmed antalet arbetstillfällen, genom att tillväxt sker i befintliga företag, nya företag startas och nya företag etablerar sig i kommunen. Tillväxten i befintliga företag, där småföretag står för en stor del, är motorn i Uppsalas näringsliv. Programmet omfattar företag i alla branscher och storlekar samt geografiskt i hela kommunen.

Handlingsplanen förtydligar programmets implementering, genomförande av målsättningar och åtgärder samt uppföljning.

Bakgrund

Näringslivet i Uppsala kännetecknas av en stor bredd med företag inom många branscher. Uppsalas största företag är exportföretag inom den kunskapsintensiva life science-branschen vilken bildar spetsen i näringslivet. Exportindustrin driver en stor del av utvecklingen inom affärstjänsterna där även exporterande verksamheter som spelutveckling ingår.

Spetsen kännetecknas av höga löner och förädlingsvärden och är en förutsättning för dynamiken inom näringslivet, där leverantörskedjor och följd effekter skapar goda förutsättningar för hela näringslivets utveckling – så kallad multiplikatoreffekt. De vardagliga verksamheterna utgör basen för näringslivet och är viktiga för att få vardagen att fungera för företag, boende och besökare och drivs framför allt av

befolkningstillväxten. Tillsammans skapar bredden och spetsen en stabilitet och en bra grund för fortsatt tillväxt i hela näringslivet, vilket i sin tur är en förutsättning för utvecklingen av hela kommunen.

I Uppsala kommun finns cirka 23 000 företag. Av dessa är ca 10 000 fysiska personer med enskild firma och drygt 12 300 aktiebolag med säte i kommunen. Därutöver finns ytterligare cirka 1 000 aktiebolag med arbetsställe i kommunen. Merparten av företagen i Uppsala är enmans- eller fåmansföretagare. Drygt 22 100 av företagen har 0–9 anställda, 850 har 10–100 anställda och endast 62 företag har fler än 100 anställda. Insikt om företagsstrukturen är viktig i näringslivsarbetet. Små och medelstora företag står för merparten av tillväxten som över tid främst skett inom nytillkomna företag/arbetsställen. I återhämtningen efter pandemin har dock även storföretagen varit framträdande.

I Uppsala kommun fanns 115 500 jobb i november 2022 varav cirka 60 procent i privat sektor. Den senaste tioårsperioden har drygt två 2 000 jobb skapats per år varav cirka 65 procent i privata näringslivet.

Figur 1: Näringslivsanalysen beskriver nuläget i dag i Uppsalas näringsliv och påvisar styrkan samt relationerna för hållbar tillväxt mellan de olika delarna i näringslivet. Näringslivsanalysen uppdateras löpande.

En förutsättning för god utveckling är förmågan till ständig utveckling och förmågan att kunna ställa om. Ett högre ränteläge, lågkonjunktur och pågående krig i vår nära omvärld är ingångsvärden till handlingsplanen 2024–2027.

Syfte

Handlingsplanen ger en övergripande samlad bild av vilka åtgärder som ska prioriteras 2024 till 2027 för att nå näringslivsprogrammet mål. Åtgärderna ska underlätta för nämnder och bolagsstyrelser att identifiera sina delar av ett målområde för att integrera i verksamhets- och affärsplaner. På så sätt har handlingsplanen en tydlig styrande effekt och ska bidra snabbare till målen.

Handlingsplanen ger en samlad bild av vilka åtgärder som behövs för att programområdet ska utvecklas. Den fokuserar på åtgärder som tydliggör ambitionsnivån och visar på nödvändiga förändringar. Handlingsplanen ger en tydlig styrande effekt och kan ge snabbare måluppfyllelse.

Omfattning

Handlingsplanen gäller 2024–2027 och beskriver vilka åtgärder som ska prioriteras för att bidra till näringslivsprogrammet måluppfyllelse “Uppsala – ett innovativt och attraktivt kunskapsamhälle som driver utveckling”. Den långsiktiga effekten av

arbetet är fortsatt hållbar tillväxt i näringslivet i omsättning, antal företag och antal jobb. För att uppnå effekten krävs fortsatt god samverkan internt inom kommunkoncernen samt med externa parter.

Handlingsplanen innehåller inte åtgärder som redan omfattas av andra relaterande befintliga program och handlingsplaner.

Ansvar, genomförande och spridning

Kommunstyrelsen ansvarar för den interna samordningen och den övergripande samordningen med externa parter. Varje nämnd och bolagsstyrelse förväntas utarbeta understödande åtgärder samt följa upp och redovisa sina insatser mot beslutade mål och indikatorer i sin respektive nämnd och bolagsstyrelse vid ordinarie tertialuppföljning i Uppsala kommuns ordinarie planerings- och uppföljningsprocess. Handlingsplanen redovisas till kommunstyrelsen i sin helhet per helår.

Målen åtgärder, indikatorer samt ansvariga

Programmets målområden och ambitioner kräver utveckling och framdrift både i de delar där kommunen har egen rådighet och i de delar där det krävs god samverkan med externa aktörer.

Under perioden 2024–2027 läggs särskilt fokus på:

1. Attraktionskraft
2. Kompetensförsörjning
3. Innovations- och tillväxtkraft
4. Företagsservice
5. Markberedskap och infrastruktur
6. Upphandling

För att säkra att Uppsala kommun är en av Sveriges ledande näringslivskommuner har programmet tre utgångspunkter:

- tillväxt i befintliga företag
- nya företag startas
- fler företag etablerar sig

Handlingsplanen innefattar alla företag och branscher i Uppsala kommun. Men i vissa delar har den särskild inriktning på kommunens fokusbranscher och kluster, för att säkra den unika tillväxtstruktur som Uppsalas näringsliv bygger på:

- Besöksnäring – hotell, restaurang, handel och evenemang
- Grön utveckling – klimat-, miljö- och energiteknik samt tjänster
- Life science – bioteknik, medicinteknik, läkemedel samt tjänster
- Digital utveckling – informations- och kommunikationsteknik samt tjänster

Målområde 1. Attraktionskraft

Uppsala är en av Sveriges fyra storstäder – mitt i ett av Europas mest expansiva tillväxtområde, Uppsala-Stockholmsregionen. Näringslivet blomstrar med nya företag, världsledande forskning och innovationer. Uppsala ska vara en attraktiv kommun att leva och verka i och en attraktiv plats att besöka, därigenom skapas ett starkt

platsvarumärke. Flera branscher befinner sig i en kontext av global konkurrens om kompetens, kapital och investeringar. Genom att paketera Uppsalas styrkor är vi tydliga med platsens gemensamma erbjudande. Kommunen och flertalet samverkansaktörer har kraftsamlat kring utvecklingen av Uppsalas platsvarumärke vilket ska fortsätta stärkas och marknadsföras så att alla kan dra nytta av det oavsett bransch. Ett starkt platsvarumärke bidrar till positiv samhällsutveckling och internationell konkurrenskraft.

Ett platsvarumärke utgörs av de samlade associationer, värden och upplevelser som finns kring en plats, och byggs inifrån och ut. Att utveckla och stärka ett platsvarumärke kräver samverkan, målmedvetenhet och är ett långsiktigt arbete.

Åtgärder

Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Externa	Årtal
1.1 Lyfta fram, stärka och synliggöra Uppsalas styrkor och fokusbranscher.	KS	DUAB, UKK, Uppsala Stadsteater, UKAF, PBN, GSN, IFN, KTN, IFN	STUNS, SBA, Citysamverkan	2027
1.2 Vidareutveckla stadskärnan och samverka för ett attraktivt city för boende, verksamheter och besökare.	KS	DUAB, KTN, PBN, GSN, UKK	Citysamverkan, AMP	2027
1.3 Höga ambitioner kring växande verksamhetsområden där flera fokusbranscher har sin hemvist, exempelvis Främre Boländerna och Uppsala Business Park, ska ta plats i marknadsföringen.	KS	KS-MEX, PBN, UVAB, UKAF, SUSAB, DUAB	E-nätverket, HK-fastighetsnätverk	2027

Målområde 2. Kompetensförsörjning

Tillgång till kompetent arbetskraft är en av de viktigaste förutsättningarna för ett innovativt och växande näringsliv. Det är viktigt att grundskola, gymnasiet, universitet och övrig utbildningsverksamhet kan möta föränderliga behov av kompetens och att företagen möjliggör den praktik som behövs. Studenter och forskare vid universiteten utgör en viktig rekryterings- och kunskapsbas för näringslivet som skapar möjligheter för fler att stanna efter avslutade studier. Kommunens bostadsförsörjning ska utvecklas för att säkerställa tillgång till olika upplåtelseformer som svarar mot efterfrågan inom olika yrkesgrupper som är viktiga för kompetensförsörjningen.

För attrahera och behålla nyinflyttad högkvalificerad kompetens är det viktigt att stärka Uppsalas samlade mottagningskapacitet. Här ingår att kunna erbjuda ett välkomnande och effektivt mottagande av internationella talanger. Det finns stora behov av arbetskraft i Uppsalas näringsliv med särskilt yrkeskunnande som inte kräver universitetsutbildning. Samverkan mellan företag, grund- och gymnasieskolor, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar och universiteten är avgörande för att säkerställa en väl fungerande och långsiktig kompetensförsörjning. Särskilt fokus ska vara på en jämställd arbetsmarknad där alla, oavsett kön, får samma möjligheter. Vi ska tillvarata potentialen med en väl fungerande integration för att öka tillgången till kompetens. Ny teknik nyttjas för att frigöra arbetskraft till personalintensiva verksamheter inom privat och offentlig sektor.

Åtgärder

Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Externa	Årtal
2.1 Stärka kommunens samverkan mellan företag, grund- och gymnasieskolor, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar och universiteten för att möta kompetensbehoven samt öka attraktiviteten för yrkesinriktade utbildningar. Entreprenörskap ska vara en röd tråd genom utbildningssystemet.	UBN	AMN, KS	STUNS, UF, UU, SLU, student-organisationer, yrkesutbildningar, friskolor	2027
2.2 Aktivt tillvarata och attrahera nationell och internationell kompetens genom möten och kongresser samt evenemang.	KS	DUAB, UKK, UKAF, KIF, IFN, Uppsala Stadsteater	UU, SLU, RU, Citysamverkan, offentliga verksamheter	2027
2.3 Fortsätta utveckla Uppsala International Hub och där igenom ge service till företag med behov av internationell kompetens.	KS	DUAB	HK, UU, SLU, RU	2027

Målområde 3. Innovations- och tillväxtkraft

Uppsala har en lång tradition av att vara en plats för kunskap och företagande, och är världsledande och fortsätter att växla upp innovations- och tillväxtkraften genom väl utvecklade mötesplatser för samverkan. Uppsala kommun ska fortsätta stödja och utveckla det världsledande innovationsstödande systemet för att säkerställa kapital, kunskapsnätverk och infrastruktur. Stärka effekthemtagningen för tillväxt genom att nyttja innovations- och tillväxtkraften genom det innovationsstödande systemet och företagsfrämjande aktörer. Företagsmiljöer, mötesplatser för samverkan och branschkluster bidrar till tillväxt och lyskraft. Arbetet med innovation och omställning i offentlig verksamhet bidrar till utveckling i näringslivet och av kommunens verksamhet. Det kommer invånarna till nytta genom effektiv service och tjänster.

Åtgärder

Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Externa	Årtal
3.1 Stärka Uppsalas fokusbranscher och kluster och främja gränsöverskridande utveckling.	KS	Samtliga nämnder och bolag	STUNS, UIC, Drivhuset, Connect, Nyföretagar-Centrum, ALMI, UU, SLU	2027
3.2 Arbeta med hållbar och innovativ affärsutveckling i nära samverkan med akademi, näringsliv och det offentliga samt det innovationsstödande systemet.	KS	Samtliga nämnder och bolag	STUNS, Ignite Sweden, UIC, Drivhuset, Connect, Nyföretagar-Centrum, ALMI, UU, SLU	2027

Målområde 4. Företagsservice

Förtroendevalda och tjänstepersoner inom koncernen har genom sitt bemötande och arbetssätt en viktig roll i hur Uppsala kommun uppfattas av näringslivet. Ingångsvärdet ska vara positivt bemötande. Beslutsgång, myndighetsutövning, tillhandahållande av service, infrastruktur och tjänster ska kännetecknas av hög servicegrad, kvalitet och effektivitet. En god dialog och tydlig information ska finnas om enskilda ärenden och kring regelverk i stort. Kommunens myndighetservice förstärker sin tillgänglighet och service genom att i stor utsträckning tillhandahålla e-tjänster, vilket möjliggör enkel och effektiv åtkomst till viktiga funktioner och information för företagen, oberoende av tid och plats. Näringslivet är beroende av kommunens service och myndighetsutövning för att kunna starta, driva och utveckla verksamheter. En förutsättning för ett växande näringsliv i Uppsala är att det är enkelt att driva företag. Kommunens service i samband med myndighetsutövning ska därför utgå från företagets behov. Uppsala kommun ska vara en lyhörd partner och arbeta proaktivt med att förenkla företagets vardag. Kommunen arbetar kontinuerligt med förbättringsarbete som utvecklar och förbättrar rutinerna. Kommunen har en strukturerad och proaktiv dialog och kommunikation med näringslivet. Dialogen skapar förståelse för de olika företagens behov och insikterna används för att utveckla verksamheten.

Åtgärder

Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Externa	Årtal
4.1 Uppsala kommun ska ge en samordnad, rådgivande, rättssäker, effektiv företagservice och ett gott bemötande i kontakterna med näringslivet.	KS	Samtliga nämnder och bolag	SBA	2027
4.2 Uppsala kommun ska vara ledande inom digitala tjänster och arbeta med ett datadrivet beslutsfattande för att säkerställa en enkel, rättssäker och effektiv företagservice för hela näringslivet.	KS	Samtliga nämnder och bolag		2027

Målområde 5. Markberedskap och infrastruktur

Uppsala står inför en fortsatt hög hållbar tillväxt och investeringstakt inom exportindustrin och övriga näringslivet. Tillsammans med näringslivet ska kommunen skapa goda förutsättningar för expansion hos befintliga företag samt vid etablering av nya företag. Kommunen verkar för att öka byggbarheten på redan planlagd mark i nära dialog med näringslivet samt utarbetar detaljplaner som är anpassade efter näringslivets behov. En del av arbetet består av att omvandla befintliga fysiska verksamhetsområden för att möta näringslivets utvecklingsbehov. En tidig, tydlig och kontinuerlig dialog med aktörer inom el, vatten och annan teknisk försörjning är avgörande för att lyckas. Uppsala kommun ska se till att göra mer byggbar mark tillgänglig för olika verksamheter och i olika geografiska lägen. Kommunen ska även säkerställa en konstant markberedskap som motsvarar näringslivets behov. Det innebär att Uppsala ska ständigt sträva efter förbättring av utbudet i nära samverkan med fastighetsägare. Kommunen ska erbjuda en enkel och tydlig service vid etablering och expansion oavsett företag, storlek eller bransch. Genom samverkan med lokala fastighetsägare ska vi uppnå en god översikt över tillgänglig mark och lediga lokaler.

Åtgärder

Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Externa	Årtal
5.1 Skapa förutsättningar för mer byggbar mark för olika typer av verksamheter i olika lägen i kommunen genom tidig dialog med näringslivet.	KS	PBN, UVAB, UKAF, SUSAB, KS-MEX	E-nätverket, Vattenfall Eldistribution, Vattenfall Värme, UL	2027
5.2 Arbeta för att kommunen i snitt har en portfölj om cirka 45 hektar verksamhetsmark i olika lägen med färdig detaljplan vilket ger beredskap att möta marknadens behov.	KS	PBN, UKAF, KS-MEX	E-nätverket	2027
5.3 Arbeta med att skapa förutsättningar kring teknisk försörjning (el, vatten, värme etc.) för befintligt näringsliv och etableringar.	KS	PBN, UVAB, UKAF, SUSAB, KS-MEX	LS, RU, STUNS, Vattenfall Eldistribution, Vattenfall Värme	2027

Målområde 6. Upphandling

Uppsala ska nyttja omställningskraften i den offentliga affären med upphandling som ett strategiskt verktyg. Genom arbetet med upphandling i nära dialog med leverantörer och verksamheter uppfylls kommunens mål, och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Upphandlingar ska genomföras på ett affärsmässigt sätt och utifrån ett helhetsperspektiv med hänsyn till utvecklingsbehov, kvalitet och kostnad. Upphandlingarna ska om möjligt, delas upp i mindre delar, för att underlätta för små- och lokala företag att delta och lägga anbud. Uppsala kommun ska uppfattas som en bra och attraktiv affärspartner av leverantörsmarknaden. Upphandlingarna ska bidra till långsiktiga och strukturella förändringar i social, ekologisk och ekonomisk hållbar riktning.

Åtgärder

Åtgärd	Samordnare	Delansvarig	Externa	Årtal
6.1 Uppsala kommun ska vara ledande inom upphandling som ett strategiskt verktyg för utveckling, och skapa möjligheter för företag oavsett storlek och bransch.	KS	Samtliga nämnder och bolag	Branschråd	2027
6.2 Uppsala kommun ska kännetecknas av dialog och tillgänglighet när det gäller upphandling.	KS	Samtliga nämnder och bolag	Branschråd	2027

Indikatorer till målområdena

Handlingsplanen följs upp på tre nivåer, internationellt, nationellt och lokalt på verksamhetsnivå.

Kommunstyrelsen ansvarar för den interna samordningen och den övergripande samordningen med externa parter. Varje förvaltning och bolag förväntas utarbeta understödjande åtgärder samt följa upp och redovisa sina insatser mot beslutade mål och indikatorer i sin respektive nämnd och bolagsstyrelse vid ordinarie tertialuppföljning i Uppsala kommuns ordinarie planerings- och uppföljningsprocess. Handlingsplanen redovisas till kommunstyrelsen i sin helhet per helår.

Internationell position. Näringslivsprogramkets vision “Uppsala – ett innovativt och attraktivt kunskapssamhälle som driver utveckling” mäts genom att följa Uppsalas internationella position för utvalda indikatorer från STUNS index för världsledande kunskapsstäder. Uppsalas placering är plats 3 av totalt 12 internationellt jämförbara städer. Målet perioden 2024 - 2027 är att Uppsala bibehåller topp 3-placeringen.

Uppsalas position – internationellt

Internationell jämförelsegrupp	Antal städer/kommuner i jämförelsegrupp	Nuläge: Uppsalas placering i jämförelsegrupp	Mål 2027: Uppsalas placering 2027 i jämförelsegrupp
Uppsala internationellt	12	3	3

Uppsala position internationellt är ett sammanvägt medelvärde av Uppsalas placering på fem indikatorer jämfört med elva internationellt jämförbara kunskapsstäder: Austin, Boston, Barcelona, Zürich, München, Oslo, Köpenhamn, Singapore, Seoul, San Diego och Tel Aviv.

De fem indikatorerna från STUNS index är:

1. Andel högutbildade i befolkningen
2. Reell tillväxt bruttoregionprodukt (BRP) per capita
3. Reell tillväxt bruttoregionprodukt (BRP)
4. Andel forskning och utveckling (FoU) av bruttoregionprodukt (BRP)
5. Patent per capita

Nationell position. Handlingsplanens övergripande mål för perioden 2024–2027 är förbättrad service till företagen så att de enklare och snabbare kan utveckla sina verksamheter. Målet mäts genom att följa Uppsalas position i ett *sammanslaget index av fyra olika mätningar* och i relation till 16 jämförbara svenska kommuner. Uppsalas placering är plats 10 av totalt 16 jämförbara kommuner. Målet perioden 2024 - 2027 är att Uppsala stärker sin placering, från 10 till 5 under perioden.

Uppsalas position – nationellt

Nationell jämförelsegrupp	Antal städer/kommuner i jämförelsegrupp	Nuläge: Uppsalas placering i jämförelsegrupp	Mål 2027: Uppsalas placering 2027 i jämförelsegrupp
Uppsala nationellt	16	10	5

Det nationella indexet är ett sammanvägt medelvärde av Uppsala kommuns placering i jämförelse med en grupp jämförbara kommuner inom fyra utvalda rankingar:

1. **Näringslivsanalysen.** Uppsala kommuns näringslivsanalys mäter Uppsalas andel av arbetstillfällena (dagbefolkning) inom privata näringslivet*
2. **Företagsservice.** SKR:s servicemätning Löpande Insikt, mäter nöjdheten med Uppsalas företagsservice inom bygglov, brandskydd, miljö- och hälsoskydd, markupplåtelse, serveringstillstånd, livsmedelskontroll samt upphandling*
3. **Stadsbyggnadsbenchen,** årlig mätning av byggaktörers nöjdhet med stadsbyggnadsprocesser i ett antal kommuner**
4. **Företagsklimatet.** Svenskt Näringslivs årliga ranking mäter företagets attityder om företagsklimatet i kommuner*

*Jämförelsegruppen för tre av rankingarna består av: Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås, Örebro, Lund, Umeå, Helsingborg, Nacka, Göteborg, Malmö, Solna och Uppsala. Källa: Uppsala kommuns näringslivsanalys, SKR:s servicemätning, Svenskt Näringslivs ranking.

**Jämförelsegruppen för stadsbyggnadsbenchen består av: Botkyrka, Haninge, Huddinge, Järfälla, Nacka, Sollentuna, Stockholm, Södertälje, Täby, Upplands Väsby, Nynäshamn, Sigtuna, Tyresö, Linköping och Uppsala. Källa: Sweco.

Lokal position, på verksamhetsnivå. Handlingsplanens sex målområden följs upp genom valda och målsatta indikatorer. Varje förvaltning och bolag förväntas redovisa understödande åtgärder mot handlingsplanen beslutade mål och indikatorer i respektive nämnd och bolagsstyrelse.

Utvalda indikatorer för handlingsplanens målområden

Indikator målområde 1 attraktivitetskraft	Ingångsvärde	Målvärde 2027
Rekommendationsvilja; befintliga företags vilja att rekommendera Uppsala som plats för etablering. Svar anges på skala 1-5 Källa: Platsvarumärkesundersökning demoskop	Ingångsvärde: 3,7	Utveckling/mål inom planens period: 4,0

Indikator målområde 2 kompetensförsörjning	Ingångsvärde	Målvärde 2027
Andelen kommunala grundskoleelever som blir behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram Källa: Uppsala kommun	Ingångsvärde: 84,3 %.	Utveckling/mål inom planens period: Följa och ligga över rikssnittet, som idag är 85,2%

Indikator målområde 3 innovations- och tillväxtkraft	Ingångsvärde	Målvärde 2027
Antalet anställda i Uppsalas fokusbranscher (aktiebolag) Källa: Bolagsverket/Bisnode	*Ingångsvärde: 12 777	Utveckling/mål inom planens period: 14 500 besöksnäring, digital utveckling och Life science

*Ingångsvärde och målvärde avser antalet anställda inom besöksnäring, digital utveckling och Life science. Data för grön utveckling saknas.

Indikator målområde 4 företagsservice	Ingångsvärde	Målvärde 2027
Företagarnas betyg av kommunens service (NKI) Källa: SKR, Löpande Insikt.	*Ingångsvärde: 75	Utveckling/mål inom planens period: 80 och ska ligga över riksnittet.

*Betygsskalan i NKI-mätningen går från 0–100, där ett värde lägre än 62 anses vara lågt, 62–69 godkänt och 70 eller mer högt. Ett NKI eller NUI på 80 eller mer räknas som mycket högt.

Indikator målområde 5 markberedskap	Ingångsvärde	Målvärde 2027
Markberedskap för fysiska verksamhetsområden Källa: Uppsala kommun	Ingångsvärde: 6 hektar	Utveckling/mål inom planens period: 45 hektar

Indikator målområde 6 upphandling	Ingångsvärde	Målvärde 2027
Företagarnas betyg av kommunens upphandling (NUI) Källa: SKR, Löpande Insikt	*Ingångsvärde: 65	Utveckling/mål inom planens period: 70 och ska ligga över riksnittet.

*Betygsskalan i NKI-mätningen går från 0–100, där ett värde lägre än 62 anses vara lågt, 62–69 godkänt och 70 eller mer högt. Ett NKI eller NUI på 80 eller mer räknas som mycket högt.

Styrning och uppföljning

Uppsala kommun har en viktig roll som motor i arbetet med att skapa förutsättningar för ett bra företagsklimat i samverkan med näringslivet, organisationer och offentliga aktörer. Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande uppföljning. Ett integrerat näringslivsarbete kräver ett gränsöverskridande samarbete mellan kommunen och aktörer utanför kommunens organisation såsom företag, idéburna sektorn, utbildningsinstitutioner, andra lokala och regionala aktörer och statliga myndigheter.

Handlingsplanen integreras i hela kommunkoncernen där varje nämnd, styrelse, förvaltning och bolag inom kommunkoncernen ansvarar för att ta fram understödjande åtgärder som berör den egna verksamheten. Syftet är att bidra till handlingsplanens övergripande åtgärder och målområden.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande uppföljning av handlingsplanen. Varje nämnd och bolagsstyrelse ska kontinuerligt följa upp och redovisa sina understödjande åtgärder i respektive nämnd och bolagsstyrelse vid ordinarie tertialuppföljning i Uppsala kommuns ordinarie planerings- och uppföljningsprocess. Uppföljning av handlingsplanen i sin helhet redovisas till kommunstyrelsen i sin helhet

per helår. Kommunstyrelsen kan vid behov fatta beslut om att revidera handlingsplanen.

Ett integrerat näringslivsarbete kräver ett gränsöverskridande samarbete mellan kommunen och aktörer utanför kommunens organisation såsom företag, idéburna sektorn, utbildningsinstitutioner, andra lokala och regionala aktörer och statliga myndigheter.

Förkortningar

AMN	Arbetsmarknadsnämnden
DUAB	Destination Uppsala AB
E-nätverket	Etableringsnätverket
GSN	Gatu- och samhällsmiljönämnden
HK	Handelskammaren
HK-Fastighets-nätverk	Handelskammarens fastighetsnätverk
IFN	Idrotts- och fritidsnämnden
KS	Kommunstyrelsen
KTN	Kulturnämnden
NKI	Nöjd-kundindex. Servicemätning av kommunernas myndighetsutövning
NUI	Nöjd-upphandlingsindex. Servicemätning av kommunernas upphandlingar
OSN	Omsorgsnämnden
PBN	Plan- och byggnadsnämnden
SBA	Stockholm Business Alliance är ett partnerskap mellan 55 kommuner i nio län
SLU	Sveriges lantbruksuniversitet
STUNS	Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle
SUSAB	Utvecklingsbolag som ägs av Uppsala kommun
UBN	Utbildningsnämnden
UIC	Uppsala Innovation Centre
UKAF	Uppsala kommun Arenor och fastigheter AB
UKK	Uppsala Konsert & Kongress AB
UL	UL har det övergripande ansvaret för kollektivtrafiken i Uppsala län
UU	Uppsala universitet
UVAB	Uppsala Vatten och Avfall AB
ÄLN	Äldrenämnden

Relaterade dokument

Handlingsplanen ska inte fokusera på delar som redan omfattas av andra relaterade befintliga program och handlingsplaner.

- Översiktsplan
- Miljö och klimatprogram
- Innerstadsstrategin
- Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete 2022
- Program för bostadsförsörjningen
- Kulturpolitiskt program
- Energiprogram 2050
- Landsbygdsprogram
- Vattenprogram för Uppsala kommun
- Idrottspolitiska programmet
- Elitidrottsprogrammet
- Regional utvecklingsstrategi i Region Uppsala (RUS)
- Besöksnäringstrategi för Uppsala län 2021–2024
- STUNS verksamhetsplan
- SBA, Stockholm Business Alliance verksamhetsplan